

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:1613

av **Ingela Nylund Watz m.fl. (S)**

Förbättrad kunskap om och behandling av sköldkörtelsjukdomar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att öka kunskapen om och utveckla behandlingen av sköldkörtelsjukdomar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I Sverige finns idag upp emot en halv miljon människor som har en diagnostiserad sköldkörtelsjukdom, hypotyreos (underfunktion) eller hypertyreos (överfunktion), vilket är fler än de som behandlas för typ 2-diabetes. Cirka 80 % av de drabbade är kvinnor. Symptomen varierar mellan tillstånden men vanligt förekommande är t e x sjuklig trötthet, viktproblem, koncentrationssvårigheter, depressiva problem och värk.

Utöver det stora antalet som idag har fått en sköldkörteldiagnos finns sannolikt ett stort mörkertal av drabbade som varken får korrekt diagnos eller behandling med såväl fysiskt som psykiskt lidande som följd. Många hamnar i långtidssjukskrivning. Det stora antalet drabbade gör sköldkörtelsjukdom till en av Sveriges vanligaste folksjukdomar och definitivt till en av de vanligaste förekommande kroniska sjukdomarna som drabbar kvinnor.

På senare år har de sköldkörtelsjukas situation uppmärksammats i media vid ett flertal tillfällen. Den problembild som framkommit handlar framförallt om sjukvårdens bristande kunskap, vilket ofta leder till feldiagnostisering, och föråldrade behandlingsmetoder. De sköldkörtelsjuka behandlas nästan uteslutande inom primärvården där kunskapsläget är bristfälligt. Sköldkörtelsjukdom kan ha många vilseledande symptom som gör det svårt att ställa rätt diagnos. T e x är det inte ovanligt att sköldkörtelsjuka får diagnoser som ångesttillstånd eller depression och förskrivs antidepressiva läkemedel. Det är heller inte ovanligt att det tar många år att få rätt diagnos och allt för många sjuksdomsfall missas helt.

Ett annat problem är att hypotyreos anses vara lättbehandlad med läkemedlet Levaxin (T4), vilket är den helt dominerande behandlingsmetoden. För vissa patienter fungerar dock inte denna behandling utan tillståndet kräver kompletterande utredningar och en övergång till kombinationsbehandlingar där Levaxin kombineras med Liothyronin (T3) eller byte till läkemedel med NDT (Natural Desiccated Thyroid, som innehåller T4, T3, T2 och T1 och fås genom licens av Läkemedelsverket). Få patienter erbjuds denna typ av kombinationsbehandlingar trots att de kan öka välmåendet för den enskilde avsevärt. I vissa landsting tillåts inte kombinationsbehandlingar överhuvudtaget.

Eftersom hypotyreos, felaktigt, betraktas som lättbehandlad innebär det att få patienter får möjlighet att träffa endokrinologer/internmedicinare trots att dessa är specialister på hormonella sjukdomar. Detta är ett problem som kommer att förvärras eftersom det idag råder stor brist på endokrinologer och att en stor del av denna läkarkår kommer att gå i pension inom en snar framtid.

Sett mot ljuset av att kunskapsläget kring sköldkörtelsjukdom och dess varierande symptom är otillfredsställande inom stora delar av hälso- och sjukvården är detta mycket oroande.

Mot bakgrund av att sköldkörtelsjukdom är mycket vanligt förekommande och särskilt drabbar kvinnor är det angeläget att öka kunskapsnivån inom svensk hälso- och sjukvård om symptom, behandlingsmetoder och nyare forskning. Ett brett utvecklingsprogram som omfattar utökad forskning och satsning på att höja attraktionskraften för endokrinologi som specialistkompetens behöver också utarbetas. Detta bör riksdagen tillkännage som sin mening för regeringen.

Ingela Nylund Watz (S)

Marie Granlund (S)

Monica Green (S)